

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی لرستان

روش های جستجوی مقدماتی در منابع اطلاعاتی

دانشکده دندانپزشکی، الهه یار احمدی
پاییز ۱۴۰۱

اهداف آموزشی

- آشنایی با شیوه علمی جستجو در منابع معتبر اطلاعاتی به منظور کسب توانایی تنظیم “استراتژی جستجو” مناسب
- آشنایی با برخی از پایگاه های اطلاعاتی و مجموعه مجلات و کتابهای الکترونیکی معتبر حوزه پزشکی و رشته های وابسته
- آشنایی با امکانات کاربردی برای یک جستجوی بهینه و نتایج مرتبط

چرا آشنایی با شیوه علمی جستجو مهم است؟

• افزایش روزافزون اطلاعات

• انتشار منابع اطلاعاتی متعدد

• ضرورت انجام تحقیقات در علوم به ویژه پزشکی

❖ در میان این حجم انبوه اطلاعات (چاپی، غیر چاپی، و الکترونیکی)، پیدا کردن اطلاعات کاملاً مرتبط و معتبر کار آسانی نیست و نیازمند مهارت‌های ویژه ای است.

❖ کسب سواد و مهارت‌های اطلاعاتی پیش نیاز تحقیق است.

سواد اطلاعاتی

مجموعه ای از توانایی ها و مهارت ها برای جستجو، ارزیابی و استفاده موثر از اطلاعات.

الوین تافلر :

– در قرن ۲۱ بیسوادان آنهایی نیستند که نمی توانند بخوانند یا بنویسند بلکه آنهایی هستند که نمی توانند یادگیرند و بازآموزی کنند.

– The illiterate of the 21st century will not be those who cannot read and write, but those who cannot learn, unlearn, and relearn.

اگر سواد اطلاعاتی نداشته باشیم:

با اینهمه اطلاعات
باید چکار کنم؟

بسیاری از این
مطالب مربوط به
موضوع من نیست!
چه کنم؟

چطور می توانم
جستجوهایم را
محدودتر و خاص تر
کنم؟

این چه اطلاعاتی
است من به
دست آوردم؟

مراحل برنامه ریزی برای یک جستجوی موفق

---

۱. اولین گام برای یک جستجوی موفق، انتخاب واژه یا واژگان کلیدی مناسب است.
۲. منظور از واژه کلیدی یا Keyword همان کلمه یا عبارتی است که در گوگل یا موتورهای کاوش وارد می کنید تا به اطلاعاتی که می خواهید برسید.
۳. برای رسیدن به اطلاعات موردنیاز، انتخاب کلیدواژه صحیح نقش اساسی دارد.

برای انتخاب یک کلید واژه مناسب چه باید کرد؟

- خودتان را به جای نویسنده قرار دهید:

وقتی که به دنبال پیدا کردن واژه های کلیدی برای جستجو هستید خودتان را به جای نویسنده آنچه که به دنبالش هستید قرار بدهید و فکر کنید که اگر جای او بودید، از چه کلماتی در نوشتن یک مطلب استفاده می کردید.

- مترادف ها را در نظر بگیرید: کامپیوتر / رایانه

- لغات متفاوت برای یک مفهوم: اعضای هیأت علمی/اساتید/پژوهشگران

حذف کلمات غیر کلیدی و عمومی در جستجو

استفاده از کلمات و عبارات پر تکرار بیشتر ما رو به سمت سایت های زرد می برد.

• کلماتی مانند:

- جدیدترین - تاثیر - بررسی - مثبت - منفی - چرا - چیست - کیست - چگونه - بهترین - دانلود - نمونه سوال - مقاله

راهکارهای انتخاب کلیدواژه ها برای اطلاعات علمی پژوهشی

- با مرور متون مرتبط کلیدواژه ها را می توان یافت.
- کلیدواژه های مقالات در ذیل چکیده به گستره دایره واژگان کمک می کند.
- ویکی پدیا منبع خوبی برای پیدا کردن واژگان مرتبط و فهرست منابع آن یافتن منابع کلیدی را آسان می کند.
- مثال: پیدا کردن کلیدواژه های مرتبط با implant

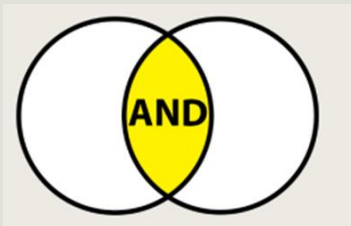
استفاده از عملگر های بولین

به عبارت ساده، عملگر های بولین کلماتی هستند که شرط های مجزا را به یکدیگر متصل می کنند. اصلی ترین عملگر های بولین عبارتند از AND، OR، NOT.

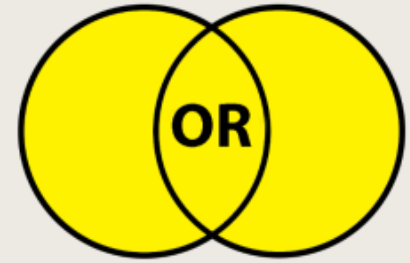
AND

محتوایی را جستجو می کند که شامل هر دو کلید واژه ۱ و کلید واژه ۲ باشد. (یعنی همه کلید واژه هایی که وارد کرده اید باید در نتایج جستجو باشد)

پیش فرض گوگل و بیشتر موتور های جستجو AND است و بین کلمات قرار می گیرد.

OR

• از اپراتور OR برای وقتی استفاده کنید که می خواهید حداقل یکی از کلمات در نتایج جستجو باشد.

مثال: پیری OR سالخوردگی OR سالمندی

در مثال بالا به گوگل می گوییم هر کدام از این سه لغت پیری- سالمندی- سالخوردگی در متنی بود برایمان بیاور.

برای جستجوی مترادف ها یا کلماتی که نگارش های متفاوت دارند مثل همینطور مفاهیم مرتبط با یک موضوع از آن استفاده کنید.

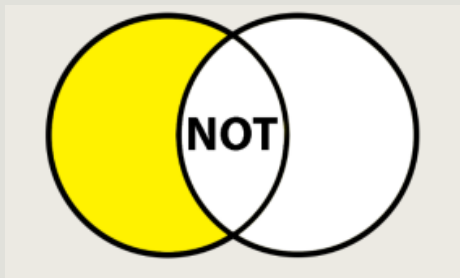
نکته: کلمه OR حتما باید با حروف بزرگ تایپ شود.

NOT

برای حذف یک کلید واژه برای نتیجه‌ی مورد نظر خود، استفاده
میشود که در بعضی از موتور های جستجو به صورت یک _ هم
بکار میرود.

توجه: احتمال حذف آیتم های مرتبط وجود دارد.

پیدا کردن یک لغت در صفحات وب

در برخی موارد ممکن است که شما با یک صفحه بلند بالای پر از متن مواجه شوید که در آن به دنبال واژه یا عبارت خاصی هستید.

- استفاده از دو کلید بر روی صفحه کلیدتان، چاره این مشکل یعنی پیدا کردن یک واژه یا عبارت در یک صفحه وب است: **F+Ctrl**

- در حقیقت زمانی که شما این دو کلید را فشار می دهید، بسته به مرورگری که استفاده می کنید، جعبه ای کوچک در یکی از گوشه های مرورگرتان باز می شود که به راحتی می توانید در آن، واژه یا عبارت مورد نظر خود را تایپ کنید و سپس ببینید که در کجای آن صفحه وب آن واژه یا عبارت وجود دارد.

ویژگی های یک جستجوی موفق

- به موضوع اصلی و موضوع های وابسته برای جستجو توجه کنید.
- یک استراتژی مناسب و منطقی برای جستجوی خود تعریف کنید. (استفاده از اپراتورهای NOT/OR/AND)
- ابزار مناسب برای جستجو را انتخاب کنید (موتورهای جستجو)
- قبل از جستجو به دقت بیندیشید که چه اطلاعاتی را می خواهید بازیابی کنید. (مقاله/ کتاب/ عکس/ فیلم و...)
- استفاده از انواع امکانات جستجوی ساده و پیشرفته.

ویژگی های یک جستجوی موفق

• اگر ترکیب دو کلمه مدنظر جستجو هستند آنها در داخل گیومه قرار دهید.

“health system”

برای اینکه جستجوی خود را در دامنه های خاصی محدود کنید، میتوانید اول کلمه ی site و سپس : را بگذارید و بعد از آن با نوشتن دامنه و کلیدواژه مورد نظر خود جستجوی بهتری را انجام دهید.

به عنوان مثال برای دسترسی به مطالب مربوط به علم و هنر که توسط دانشگاه ها منتشر شده است اینگونه جستجو نمایید.

علم و هنر [Site: ac.ir](http://ac.ir)

ویژگی های یک جستجوی موفق

• برای آنکه در نتیجه جستجو، نوع فرمت فایل نیز مد نظر قرار بگیرد می‌توانید مثال زیر استفاده کنید. در این حالت می‌توانید تنها فایل های pdf یا پاورپوینت ppt و یا سایر فرمت های نوشتاری document را جستجو کنید که بسیار در سرعت دستیابی به اطلاعات می‌تواند مفید باشد.

مواد دندانی filetype:pdf

ویژگی های یک جستجوی موفق

• اگر می خواهید در نتیجه سرچ خود، کلمات مشابه و هم معنی نیز وارد شوند باید از علامت ~ مطابق زیر استفاده کنید. در اینجا کلماتی مانند `reference` , `manual` , `guide` نیز در نتیجه جستجو وارد می شوند.

• اگر نمیدانید در یک کلید واژه چه عبارتی را جستجو کنید میتوانید به جای آن از علامت * استفاده کنید.

دسترسی آزاد به مقالات علمی

دانش لینک، دسترسی آزاد به پایگاه ها

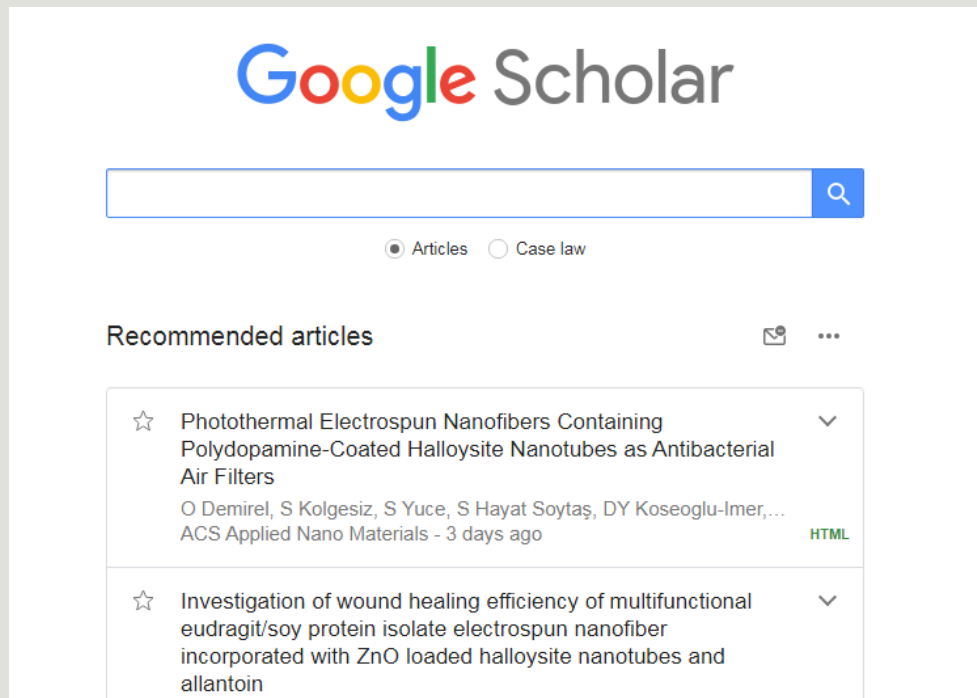
<http://lums.daneshlink.ir/>

 Science Direct دسترسی 1 دسترسی 2 دسترسی 3	 Springer دسترسی 1 دسترسی 1	 Wiley دسترسی 1 دسترسی 2	 Emerald	 Taylor and Francis دسترسی 1 دسترسی 2 دسترسی 3	 Proquest دسترسی 1 دسترسی 2	 Ebsco Host	 Jstor دسترسی 1 دسترسی 2 دسترسی 3	
 Cambridge دسترسی 1 دسترسی 2	 Oxford Journal	 Sage	-----پایگاههای استنادی-----					
 Scopus دسترسی 1 دسترسی 2 دسترسی 3	 WebOfScience دسترسی 1 دسترسی 2 دسترسی 3	 JCR	 ESI	 Incites	 Mathscinet دسترسی 1 MathSciNet via EBSCOhost	 Uptodate دسترسی 1 دسترسی 2 دسترسی 3	 Scival	
-----پایگاههای اختصاصی-----								
 IEEE	 RSC	 APS	 ACS	 IOP	 ACM	 ASCE		

گوگل اسکالر

گوگل اسکالر، بزرگترین موتور جستجوی علمی دسترسی (آزاد و غیردستی آزاد)

<https://scholar.google.com/>

The screenshot displays the Google Scholar interface. At the top, the "Google Scholar" logo is visible. Below it is a search bar with a magnifying glass icon on the right. Under the search bar, there are two radio buttons: "Articles" (selected) and "Case law". Below this, the section "Recommended articles" is shown, featuring a list of articles. Each article entry includes a star icon, the article title, the authors, the journal name, and the date. A "HTML" link is provided for the first article.

Recommended articles

- ☆ Photothermal Electrospun Nanofibers Containing Polydopamine-Coated Halloysite Nanotubes as Antibacterial Air Filters
O Demirel, S Kolgesiz, S Yuce, S Hayat Soytaş, DY Koseoglu-Imer, ...
ACS Applied Nano Materials - 3 days ago [HTML](#)
- ☆ Investigation of wound healing efficiency of multifunctional eudragit/soy protein isolate electrospun nanofiber incorporated with ZnO loaded halloysite nanotubes and allantoin

SID

جستجو و ارائه چکیده مقالات نشریات علمی – پژوهشی کشور
دسترسی به متن کامل Full Text مقالات (بیش از ۵۰۰ هزار مقاله)

<https://sid.ir/>

The screenshot shows the SID website homepage. At the top, there is a navigation bar with the SID logo, an 'En' dropdown, and the text 'پایگاه اطلاعات علمی جهاد دانشگاهی'. Below this is a search bar with the text 'جستجو در میان 500,000 مقاله' and a search button labeled 'عنوان'. The main content area features a large image of a library and a navigation menu with categories: 'مقالات', 'نشریات', 'همایش‌ها', 'طرح‌ها', and 'نویسندگان'. Below the search bar, there is a section titled 'گزارش استنادی نشریات' with the text 'گزارش‌های استنادی نشریات کشور (SID-JCR (2020/1399)'. At the bottom, there are four statistics cards:

نویسندگان	طرح‌ها	همایش‌های علمی	نشریات
1,200,000+	18,500+	145,000+	821,000+
نویسنده	عنوان طرح	مقاله همایشی	مقاله نشریه‌ای
پایک گزارش‌های بازدید	پایک گزارش استنادی	پایک نشریات بین‌المللی	پایک مراکز تخصصی

علم نت با رویکردی شبیه به گوگل اسکالر و با تمرکز بر اطلاعات علمی فارسی طراحی شده است. علم نت حاوی اطلاعات سایت هایی مانند مگیران، نورمگز، ir.SID ، ir.ensani ، سیویلیکا، ایرانداک و همچنین سایت های اصلی نشریات علمی پژوهشی است.

<https://elmnet.ir/>

Medline plus

اطلاعات پزشکی به زبان ساده برای عموم

The screenshot displays the MedlinePlus website interface. At the top left is the MedlinePlus logo with the tagline "Trusted Health Information for You". To the right is a search bar with the text "Search MedlinePlus" and a green "GO" button. Below the search bar are links for "About MedlinePlus", "What's New", "Site Map", and "Customer Support". A horizontal navigation menu contains "Health Topics", "Drugs & Supplements", "Genetics", "Medical Tests", "Videos & Tools", and "Español".

On the left side, there are four vertical menu items:

- Health Topics**: Find information on health, wellness, disorders and conditions
- Drugs & Supplements**: Learn about prescription drugs, over-the-counter medicines, herbs, and supplements
- Genetics**: Explore genetic conditions, genes, and more
- Medical Tests**: Learn why your doctor orders

On the right side, there is a "Share MedlinePlus" section with icons for email, Facebook, Twitter, and Pinterest. Below this is a featured article titled "Learn how to make this low-fat pumpkin bread." with a sub-headline "This recipe is packed with nutritious ingredients, but still has all the fall flavor." and an image of a loaf of bread in a pan with autumn leaves.

At the bottom, there are two sections: "Tweets by @MedlinePlus" with a Twitter icon and "Stay Connected" with the text "Sign up for the My MedlinePlus newsletter" and a green "SUBSCRIBE" button.

پایگاه اطلاعاتی ابسکو EBSCO

پایگاه تخصصی برای مطالب در رشته ی دندانپزشکی

